

Uudet eurooppalaiset finanssivalvojat

Miksi? Mikä muuttuu?

- Miksi EU:n finanssivalvonnan järjestelmä uudistettiin?
 - EU:n uusi valvontajärjestelmä:
 - tavoitteet ja rakenne
 - uusien elimien asema, tehtävät ja valtuudet
 - toiminta käytännössä
 - Finanssivalvonnan rooli EU:n valvontajärjestelmässä
- Mikä muuttuu Suomen finanssirytysten ja niiden asiakkaiden näkökulmasta?

Finanssikriisin seurauksena EU:n finanssivalvonnassa nähtiin tehostamistarvetta

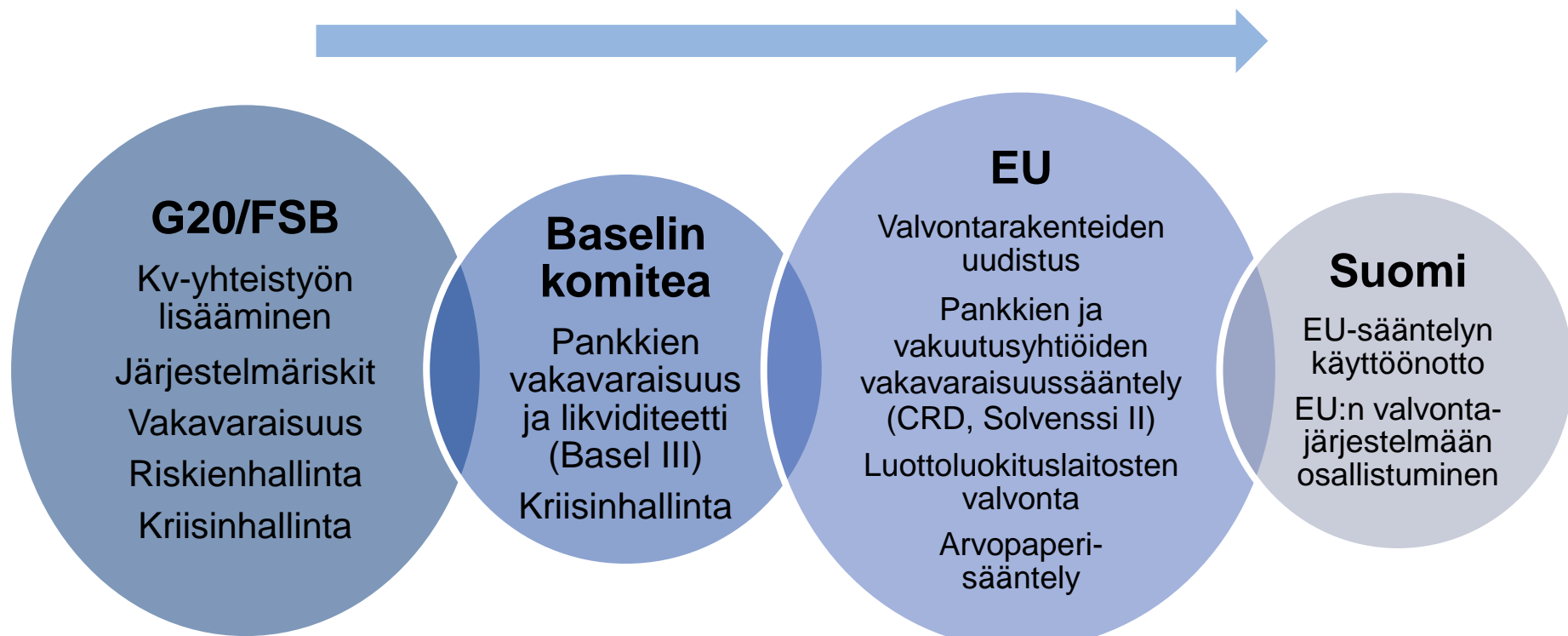

- Finanssijärjestelmän kokonaisriskien (ns. systeimiriskien) arviointi ja rajoittaminen heikkoa
 - Ei riittäviä keinoja puuttua finanssijärjestelmää uhkaavien riskien muodostumiseen (esim. subprime-kriisi, Islanti, Kreikka, Irlanti...)
 - Eri viranomaisten välinen yhteistyö puutteellista (ns. makro-mikro-yhteistyö)
- Suurten monikansallisten finanssikonsernien valvontayhteistyössä tehottomuutta
- Yhteistyö kriisitilanteiden hoitamisessa puutteellista
 - Kriisitilanteessa toimittiin ”itsekkäästi” kansallisista lähtökohdista
- Sääntelynormit ja valvontakäytänteet liian erilaisia eri maissa
- Finanssikriisin taustalla useita syitä, ei pelkästään valvonnan tehottomuuksia

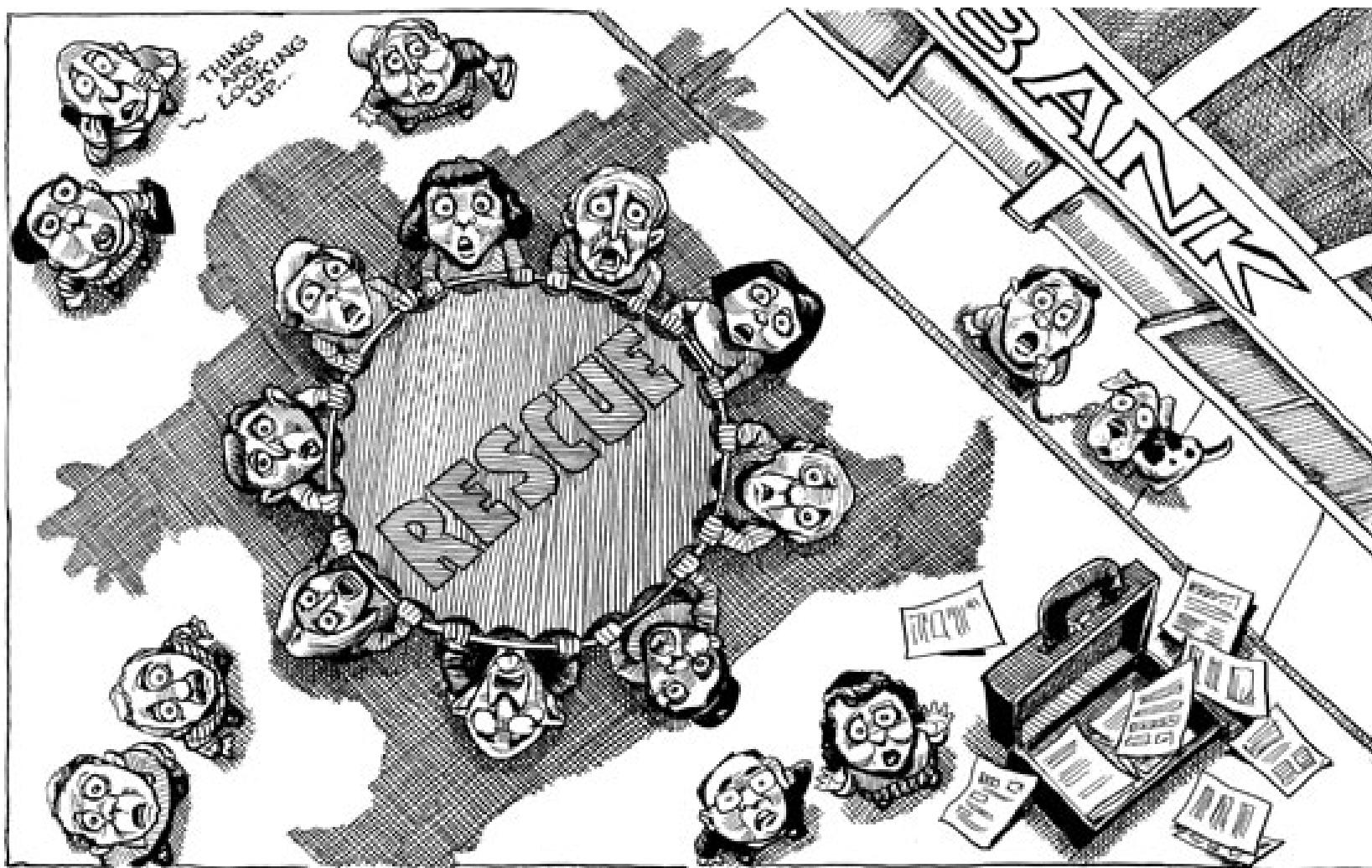

- Erittäin monimutkaiset tuotteet ja markkinoiden läpinäkymättömyys
→ Riskienhallinnassa merkittäviä puutteita
- Vakavaraisuuspääomat riittämättömiä tappioiden kattamiseen
- Likviditeettiriskeihin kohdistettiin liian vähän huomiota
- Pankkien ja muiden finanssialan yritysten väliset kytkökset aiheuttavat mahdollisen dominoefektin (Lehman-tapaus)
- Sääntelyn ulkopuolisten toimijoiden aiheuttamat riskit aliarvioitiin
- Vakavaraisuussäännöksillä talouden suhdanteita voimistava vaikutus

EU:n valvontajärjestelmän uudistaminen osa laajaa globaalia sääntelyn ja valvonnan uudistusta

Erityisen tärkeää systemisesti merkittävien monikansallisten konsernien tehokas valvonta ennakoita...

EU:n uusi finanssivalvontajärjestelmä

1. Finanssimarkkinoiden makrovakauden valvonnan tehostaminen
 - Mikro- ja makrovalvonnan tehokas ja toimiva koordinointi
2. EU:n finanssivalvojen yhteistyön tehostaminen ja tiivistäminen
 - Erityisesti systeemisesti merkittävien yli rajojen toimivien finanssikonsernien valvonta
 - Sektoreiden välisen valvontayhteistyön parantaminen
3. EU:n integraation tiivistäminen sääntelynormeja yhtenäistämällä
4. Valvontakäytänteiden voimallisempi yhtenäistäminen
 - Valvojakollegioiden toiminnan kehittäminen; pohjoismainen yhteistyö ollut hyvänä esimerkkinä
5. Asiakkaansuojakysymysten valvonnan parantaminen
6. Finanssisektorin kriisinhallintatoimien tehostaminen

Mitä tavoitteita ei vielä saavutettu?

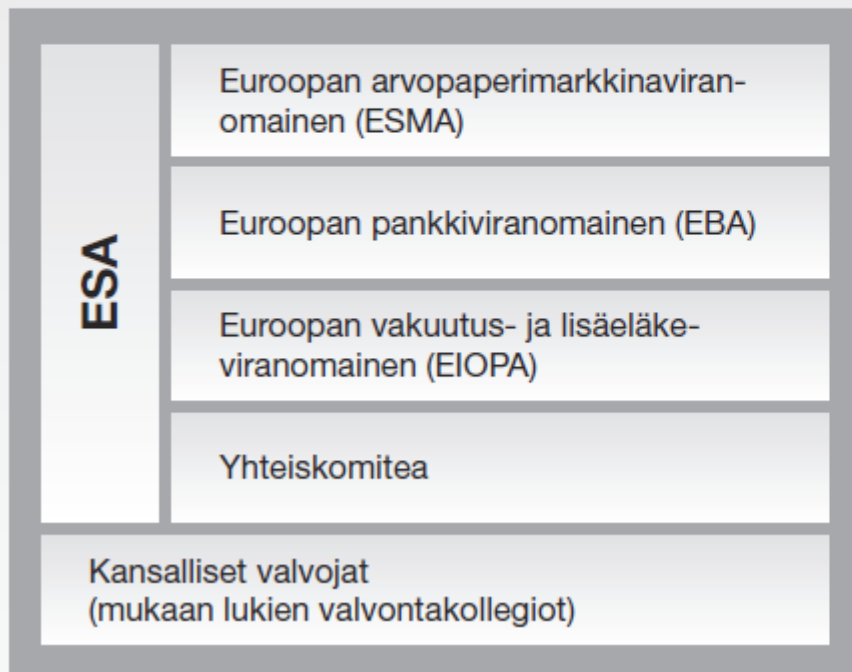
- Uusi järjestelmä ei muuta kotivaltiovalvontaan perustuvaa rajat ylittävien ryhmittymien valvontaa: Valvonnan vastuut säilyvät kokonaan kansallisella tasolla
- Uhkana liiallinen keskittyminen sääntelyn lisäämiseen valvonnan ja valvontayhteistyön kehittämisen kustannuksella
- Eri maissa toimivien EU-viranomaisten järjestelmä liiaksi eriytetty ja kallis

Uuden EU:n finanssivalvontajärjestelmän rakenne

Euroopan finanssivalvontajärjestelmä

Mikrotason vakauden valvonta

Makrotason vakauden valvonta

Makrovalvonta

Kohteena koko rahoitusjärjestelmän vakaus ja sitä uhkaavat

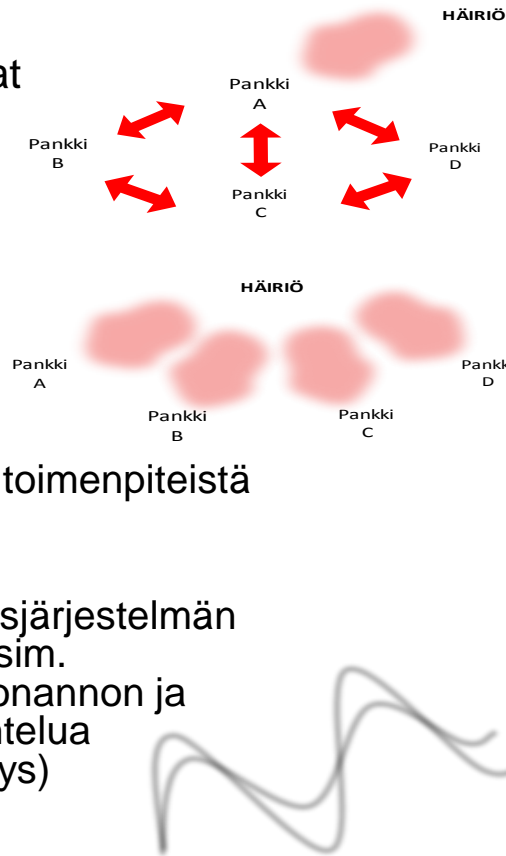
systemiriskit, jotka voivat

a) aiheutua rahoituslaitosten keskinäisistä vastuista (tartuntavaikutukset)

tai altistumisesta samoille riskeille

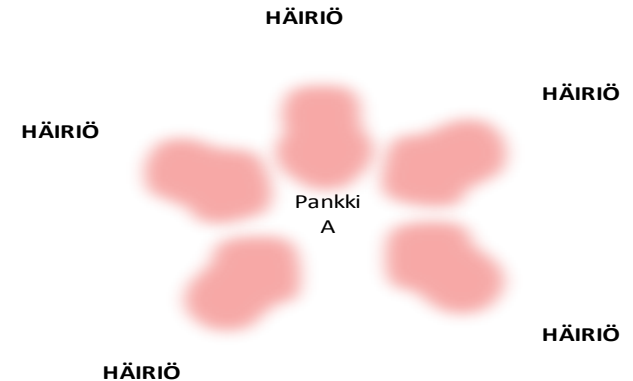
b) voimistua

- rahoituslaitosten omista toimenpiteistä (esim. omaisuuserien pakkomyyntikierre) tai
- reaalityalouden ja rahoitusjärjestelmän välisistä kytkennöistä (esim. varallisuushintojen, luotonannon ja riskinoton suhdannevaihtelua voimistava myötäsykliisyys)

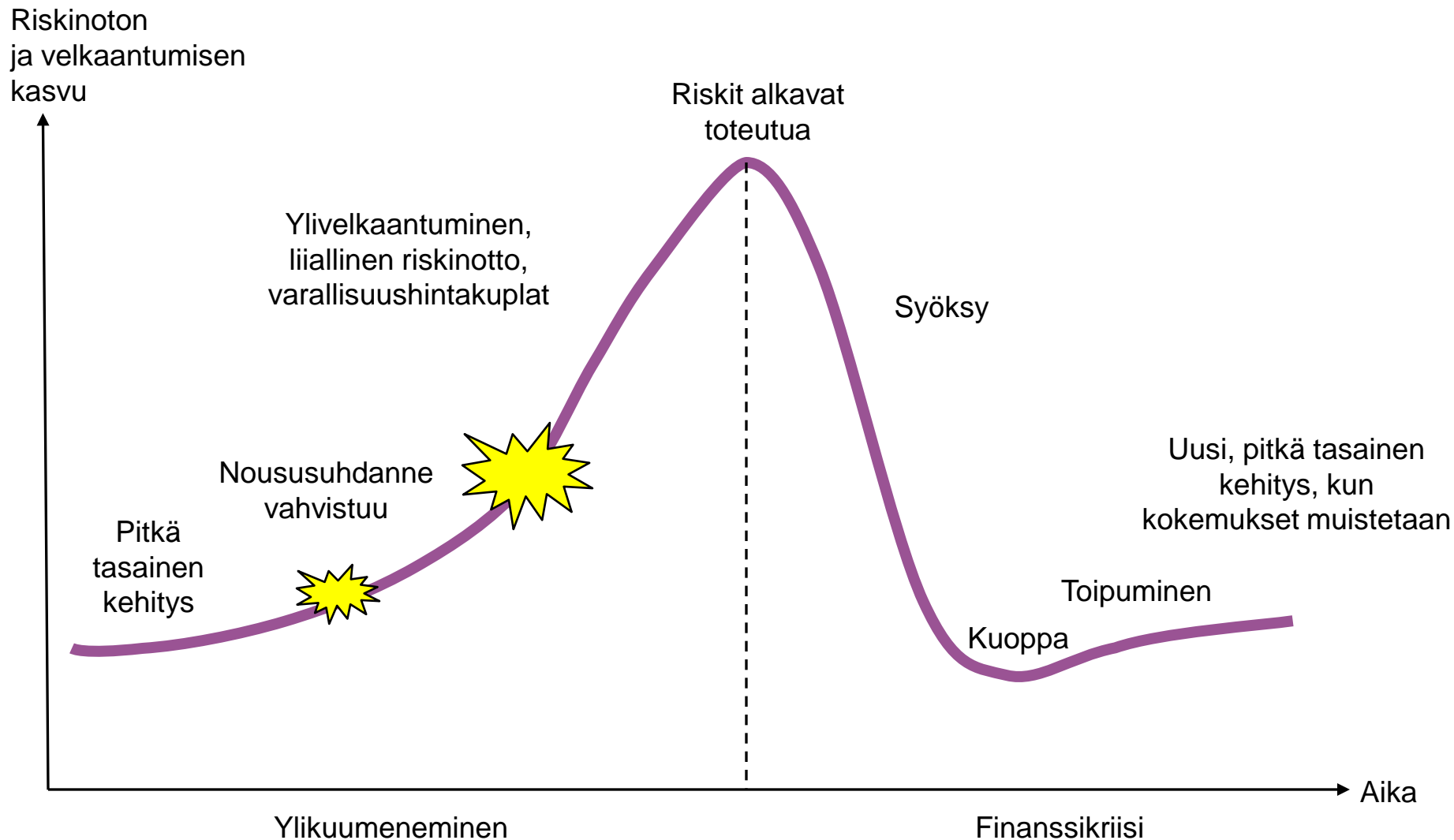

Mikrovalvonta

Kohteena yksittäisen rahoituslaitoksen vakavaraisuus ja riskit

Järjestelmäriskien kasvu

- Finanssijärjestelmän makrotason vakauden (systeemiriskien) valvonta
- Riskivaroitukset ja politiikkasuositukset
- ESRB:n ja Euroopan valvontaviranomaisten välillä tiivis yhteistyö
 - Esim. tietojen vaihto sekä yhteistyö systeemiriskien arvioinnissa
- **Systeemiriskien tunnistaminen ja rajoittaminen ennakolta tehostuvat**
- Suomesta osallistuvat Suomen Pankki (äänivalta, Erkki Liikanen) sekä Finanssivalvonta ylimmän johdon tasolla (Anneli Tuominen)

Euroopan valvontaviranomaiset (EBA, EIOPA, ESMA): Asema ja rahoitus

■ Asema

- Itsenäisiä EU-viranomaisia
- EU:n virastoja ”EU Agency”

■ Rahoitus

- Muodostuu kansallisten finanssivalvontaviranomaisten pakollisista maksuosuuksista ja EU:n talousarvioon otetusta avustuksesta
- EU-viranomaiset voivat periä lisäksi tietyin edellytyksin toimenpidemaksuja
- Kansallisten valvontaviranomaisten maksuosuudet kattavat 60 %; EU:n osuus 40 % talousarviosta
- Finanssivalvonnan osuus on vuonna 2011 noin 0,5 milj. euroa eli 2 % kansallisten finanssivalvontaviranomaisten maksuosuuksien kokonaismäärästä

- Yhdenmukaisen sääntelyn ja valvonnan edistäminen Euroopassa
 - Yhdenmukainen sääntely ja raportointi ("Single Rule Book" → tekniset standardit ja ohjeet)
 - Yhdenmukaiset valvontakäytännöt, valvojakollegiot
 - Yhdenmukainen säädösten soveltaminen
- Finanssimarkkinoiden riskien arviointi
 - Säännölliset riskiarviot ja stressitestit
- Kriisinhallinnan tehtävät – EU:n valvontaviranomainen voi:
 - kieltää tai rajoittaa tilapäisesti toimintoja, jotka uhkaavat finanssimarkkinoiden toimivuutta tai vakautta
 - vaatia kansallista valvojaa ryhtymään korjaustoimenpiteisiin kriisitilanteessa
 - kohdistaa päätöksiään (korjaustoimista) suoraan valvottaville
 - koordinoida kansallisten valvojen kriisitoimenpiteitä

Euroopan valvontaviranomaiset (EBA, EIOPA, ESMA): Tehtävät (2)

- Kuluttajan suojaan ja finanssituotteiden valvontaan liittyvät tehtävät:
 - Kaikille kolmelle on määritelty erityinen asiakkaansuojatehtävä ja ESMA:lle lisäksi sijoittajansuojatehtävä
 - Avoimuuden ja selkeyden edistäminen kuluttajille suunnattujen finanssipalvelujen ja -tuotteiden markkinoilla koko sisämarkkina-alueella
 - Viranomaiset voivat asettaa väliaikaisen kiellon tai rajoituksen sellaisille finanssialan tuotteille tai palveluille, jotka vaarantavat finanssimarkkinoiden toiminnan
- Valvojien välisten erimielisyyksien ratkaiseminen

- Sitovien teknisten standardien valmistelu
 - EU:n päätösprosessissa standardeja ei voida muuttaa, ainoastaan hyväksyä/hylätä
 - Ovat suoraan jäsenmaissa sovellettavia määräyksiä – myös esim. pienissä paikallispankeissa
- Ohjeiden ja suositusten antaminen
- Valtuudet tehdä suoraan kansallisia valvontaviranomaisia tai valvottavia koskevia päätöksiä tietyissä tilanteissa
 - Viimeisenä keinona, jos kyse on suoraan sovellettavan EU-lainsäädännön (asetukset) rikkomisesta
- Kerätä tietoa finanssilaitoksista
- Kehittää yhteisiä menetelmiä finanssituotteiden ominaispiirteiden arviointia varten (kuluttajansuojanäkökulma)

- Board of Supervisors – hallintoneuvosto – ylin päättävä elin:
 - Arvopaperimarkkinaviranomainen:
varsinainen jäsen Anneli Tuominen ja varajäsen Jarmo Parkkonen
 - Pankkivalvontaviranomainen:
varsinainen jäsen Jukka Vesala ja varajäsen Anneli Tuominen
 - Vakuutus- ja lisäeläkevalvontaviranomainen:
varsinainen jäsen Anneli Tuominen ja varajäsen Hely Salomaa
- Management Board – Johtokunta – valmisteleva ja hallinnoiva elin:
 - Pankkivalvontaviranomaisessa johtokunnan jäsenenä Jukka Vesala
- Chairperson – Pääjohtaja
- Executive Director – Toimitusjohtaja
- Sidosryhmien kuulemista varten ns. Stakeholder Group (jokaisella oma)
 - Vakuutusasioita käsittelevässä ryhmässä mukana Tapiolan Asmo Kalpala

EU:n pankkiviranomaisen (EBA) agendalla tällä hetkellä

- EU:n laajuiset stressitestit
 - mahdollisten pankkien lisäpääomitustarpeiden selvittäminen
- EU:n pankkisektorin riskiarvio
 - mm. velkakriisin aiheuttamat ongelmat
- Yhteistyö muiden EU-valvojen ja järjestelmäriskikomitean kanssa
- Basel III -vakavaraisuus- ja likviditeettivaatimusten käyttöönotto EU:ssa
- Raportointijärjestelmien kehittäminen ja yhtenäistäminen
- Valvojakollegioiden työn edistäminen

EU:n vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen (EIOPA) agendalla tällä hetkellä

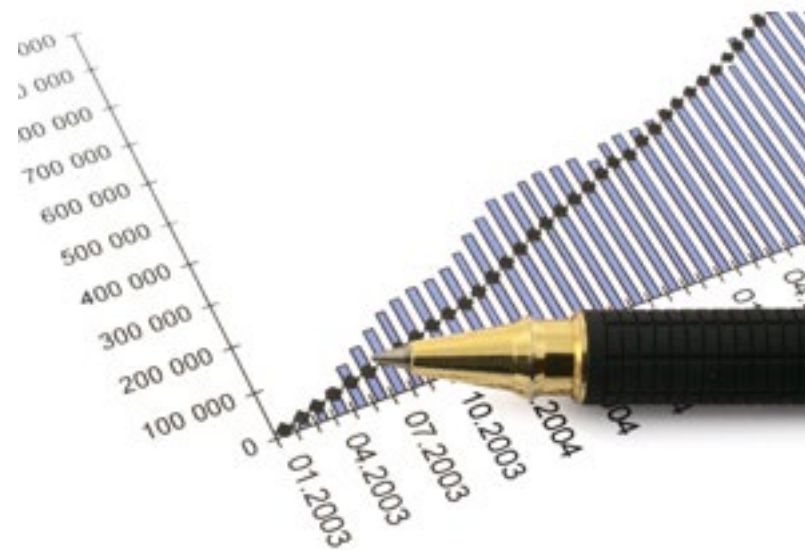
- Henki- ja vahinkovakuutusyhtiöiden vakavaraisuussäätelyn ja valvonnan uudistamisen viimeistely (Solvenssi II)
- Asiakkaansuojaan liittyvät asiat
- Innovatiivisten vakuutustuotteiden seuranta ja sääntely
 - Esimerkiksi takuujärjestelmät ja vakuutusedustajia koskeva sääntely
- Valvontayhteistyön ja valvojien välisen tiedonvaihdon kehittäminen
- Finanssijärjestelmän vakauteen liittyvät kysymykset
- Yhteistyö muiden EU-valvojien ja järjestelmäriskikomitean kanssa

EU:n arvopaperimarkkinaviranomaisen (ESMA) agendalla tällä hetkellä

- Vireillä lukuisia arvopaperimarkkinoiden sääntelyhankkeita:
 - ESMA:n prioriteeteissa korkeimmalla AIFM (Directive on Alternative Investment Fund Managers) ja EMIR (European Market Infrastructure Regulation)
 - Arvopaperimarkkinadirektiivien uudelleenarvioinnit käynnissä
 - ESMA antaa näihin liittyen 2-tason neuvoja komissiolle ja sitovia teknisiä standardeja
- Luottoluokittajien valvontavastuu siirtyy ESMA:lle heinäkuussa

Finanssivalvonnan rooli EU:n finanssivalvontajärjestelmässä

- Valvontavastuu säilyy pääosin kansallisella tasolla
 - Suomalaisten toimijoiden valvonta säilyy ennallaan
 - Finanssivalvonnan valvottavana yhteensä yli 1000 toimijaa
- Useassa maassa toimivien yritysten ja ryhmittymien valvonnassa yhteistyö tiivistyy edelleen
 - Pohjoismaiden kesken jo tähänkin asti tehty hyvää yhteistyötä ns. valvontakollegioissa
 - EU-valvoja voi tulla apuun jos kansalliset valvojat eivät pääse yhteisymmärrykseen tai eivät muutoin hoida tehtäviään
- Kriisinhallinnan menetelmiä ja valmistautumista kehitetään myös kansallisella tasolla
- Finanssivalvonta toimii EU-valvonnan ”edusmiehenä” kotimaassa: EU:n sääntelystä informoiminen ja opastaminen

Finanssivalvonnalla entistä suurempi rooli EU:n sitovan sääntelyn valmistelussa

- Vaikuttaminen EU-valvojissa sääntelyn ja valvontakäytänteiden sisältöön entistä tärkeämpää
 - EU-valvojat laativat toimijoita koskevaa sitovaa sääntelyä
 - Sitova sääntely koskee esimerkiksi pankkien pääomavaatimusten yksityiskohtia tai pankkien ja vakuutusyhtiöiden johdon palkintaa
 - Tässä työssä Finanssivalvonta ainoa Suomen edustaja
 - Toimimme jatkuvasti yhteistyössä valtiovarainministeriön ja sosiaali- ja terveysministeriön kanssa
 - Tapaamme jo nyt finanssisektorin yhteistyö- ja edunvalvontajärjestöjä säännöllisesti ja uskomme tämän yhteistyön vain tiivistyvät
- Vastuumme kasvaa ja otamme sen vakavasti!

- ”Järkevä” sääntely
 - Sääntelyn ja valvonnan tiukennukset tarpeen, mutta oikeassa kohdassa!
 - Erityisesti pankkien ja vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus ja pankkien likviditeetti
 - Valvonnan tehostaminen ja yhtenäistäminen jopa tärkeämpää kuin sääntely
 - Riskienhallinnan toimivuuden tehokas valvonta
 - Uudet sijoitustuotteet ja -palvelut – asiakkaansuojan edistäminen
 - Arvopaperimarkkinoiden monikansallinen valvonta
 - Finanssijärjestelmän uhkien tunnistaminen ja ehkäiseminen
 - Valvontayhteistyön tiivistäminen: monikansallisten konsernien saumaton yhteisvalvonta kollegioissa ja tehokkaat kriisinhallinnan mekanismit
- Kuitenkin säilyttäen isäntävaltion valvojan vaikuttamismahdollisuudet!

Mitä tästä hyötyy asiakas?

- Harmonisoitu valvonta ja lainsäädäntö sekä vahva ja osaava valvonta
 - edistää osaltaan markkinoiden toimivuutta
 - luo tasapuoliset kilpailuolosuhteet
- Tämä lisää kilpailua ja koituu edelleen kuluttajien hyödyksi

Fiva työskentelee kotimaassa ja ulkomailla

Fiva työskentelee sen puolesta, että voit Suomessa asioida finanssialan palveluntarjoajien kanssa luottavaisin mielin

Kiitos!

